

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ali KENANOĞLU
İstanbul Milletvekili

Türkiye aktif bir deprem ülkesi olarak sıklıkla yıkıcı depremle karşı karşıya kalmakta, meydana gelen hasar ve can kayıpları nedeniyle toplumsal hayat her yönüyle büyük ölçüde olumsuz etkilenmektedir. Çok geniş bir yelpazede tüm toplumu ve hayatın her alanını etkilemesi depremlerin çok boyutlu bir mesele olduğunu ve pek çok disiplini ilgilendiren doğasını açıkça ortaya koymaktadır. Dünyanın aktif deprem kuşaklarından birinde yer almamız nedeni ile var olan deprem tehlikesinin derinlemesine analiz edilmesi ve deprem risklerinin de çok disiplinli olarak yürütülecek kapsamlı çalışmalarla azaltılması ölçüsünde depremlerin afete dönüşmemesi sağlanabilmektedir.

Depremler tüm yıkıcı etkilerine rağmen belirli aralıklarla meydana gelen afetler olduğundan zamanla unutulurak gündemden çıkmaktadır. Bu açıdan gündem sürekliliğinin, depremselliği yüksek olan ülkemizde deprem risklerinin azaltılması önem arz etmektedir.

30/10/2020 tarihinde İzmir'in başta Seferihisar ve Bayraklı ilçelerini etkileyen 6.9 ölçeğinde olan ve 102 vatandaşımızın hayatını yitirmesine, binden fazla vatandaşımızın yaralanmasına ve büyük maddi hasara neden olan deprem sonrası; Mecliste grubu bulunan beş siyasi partinin ortak önerisi ile "Depreme Karşı Alınabilecek Önlemlerin ve Depremlerin Zararlarının En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Meclis Araştırma Komisyonu" (kısaca Deprem Araştırma Komisyonu olarak anılacaktır) kurulmuş ve 10.11.2020 tarihinde çalışmalarına başlamıştır. Üç aylık çalışma süresi tanınan Deprem Araştırma Komisyonuna artı bir ay daha süre tanınmış, toplam dört aylık çalışma süresi boyunca 18 toplantı yapılmış ve 16/07/2021 tarihinde 500 sahifeden oluşan ve içerisinde 268 önerinin yer aldığı 278 Sıra Sayılı raporunu yayımlamıştır.

Deprem Araştırma Raporunun dördüncü ve son bölümünde; deprem risk ve zararlarının azaltılması ve deprem konusunda ülkemizde her alanda alınması elzem tedbirlere dair önerilere yer verilmektedir.

Söz konusu Bölümde yer alan "Sonuç ve Öneriler" kısmında; Deprem Bilgi Sistemi, Risklerin Belirlenmesi, Yer Bilimsel Etütler ve Planlamalar, Yapı Güvenliği, İmar, Denetim ve Yapı Kullanımı, Kentsel Dönüşüm, Mevzuat, Uygulama, İzleme ve Denetim Sistemi, Finansman Yönetimi, Toplumsal Farkındalık ve Deprem Sonrası başlıklı 11 ana başlıkta sıralanan ve yerine getirilmesi gereken 268 tedbir arasında Bakanlığınızı ilgilendiren maddeler aşağıda sıralanmıştır.

1. Kamu yapılarından ilk ve orta eğitim tesislerinin depreme dayanıklı olması, son yıllarda okulların depreme dayanıklılığının artırılmasından dolayı toplanma veya geçici barınma alanı olarak belirlenen okul bahçelerinin deprem sonrasında bir süre kullanıma hizmet edecek şekilde hazırlanması ve buna yönelik planlamanın yapılması önemlidir. Bu kapsamda deprem sonrasında okul bahçelerini kullanacak depremzedelerin ihtiyaçlarının karşılanması için yeterli sayıda mobil tuvalet, su deposu, jeneratör ve basit düzey ilk yardım malzemelerinin ve iâşenin temin edilmesine yönelik planlamaların yapılması yararlı olacaktır.
2. Belediyelerce yapılacak kentsel dönüşüm uygulamalarında üniversitelerin bilgi ve birikimlerinden faydalanılması önem arz etmektedir. Üniversiteler, dönüşümün teknik ve sosyolojik boyutunun koordinasyonunda etkin görev almalıdır. Dönüşüm öncesi ve sonrası düzenlenecek anketler ile dönüşümün sosyal boyutu bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır.
3. Deprem konusunda toplumsal dayanıklılığın sağlanmasına yönelik yürütülen eğitim faaliyetlerinin içerikleri; toplumda davranış değişikliğine yol açacak, risklerin anlaşılmasını sağlayacak ve alınabilecek basit önlemlerle risklerin azaltılabileceğine yönelik farkındalık oluşturacak şekilde geliştirilmelidir.
4. Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki halk eğitim merkezleri ile belediyelerin sosyal gelişim merkezlerinin kurs programlarının içeriği, deprem konusunda toplumsal farkındalığın artırılması, temel koruyucu önlemler ile depremde doğru davranış bilincinin kazanılması, temel ilk yardım bilgisinin geliştirilmesi gibi konularla zenginleştirilmelidir.
5. İlk, orta ve yükseköğretim düzeyinde eğitim-öğretim süreci depremle ilişkili ulusal stratejiye yönelik içeriklerle geliştirilmeli, müfredatta deprem öncesi alınması gereken önlemler ve deprem konusunda doğru davranış şekilleri hakkında bilinç ve farkındalık oluşturulmasına yönelik eğitim içerikleri zenginleştirilmelidir.
6. Çocuklar pek çok duruma daha hızlı ve kolay adapte olabildikleri için yeni uygulamaların ailelere aktarılmasında kolaylaştırıcı rol oynayabilmektedir. Bu kapsamda depreme güvenli yaşam kültürünü geliştirmeye yönelik eğitimlerin; öğrenci kulüpleri, tiyatrolar, bilgi yarışmaları gibi farklı araçlarla çeşitlendirilmesi sağlanarak aile bireylerini de eğitim sürecine katacak tecrübeler oluşturulmasına yönelik çalışmalar artırılmalıdır.
7. Güvenli yaşam kültürüne yönelik farkındalığın ve psikolojik dirençliliğin okul öncesi eğitimlerden başlayarak erken yaşlardan itibaren kazandırılması amacıyla alanında uzman kişilerce eğitim setleri hazırlanmalı ve öğretmenlere (okul öncesi, sınıf, rehberlik vb.) bu konuda gerekli eğitimler verilmelidir.
8. Depremle ilgili çalışmalar yapan kurumların çalışmalarının çocuklara ulaşabilmesi için ilgili kurum temsilcileri ve öğretmenlerle birlikte materyaller ve eğitici oyunlar geliştirilmeli ve var olan materyal yaş gruplarına uygun hale getirilerek özellikle kurumların resmî internet sitelerinden erişilebilir halde öğretmenlerin, ebeveynlerin ve bakım sunanların kullanımına açılmalıdır.
9. Milli Eğitim Bakanlığı, AFAD ve sivil toplum kuruluşlarının ortak çalışması ile akredite olmuş kurum ve kuruluşlarca öğretmenlere uzun dönemli deprem bilinci eğitimleri verilmeli, bu eğitimler; gerçekçi senaryolara dayanan ve okuldan güvenli tahliye, toplanma ve öğrencilerin güvenli bir ortama alınması gibi deprem sonrasında yaşanabilecek farklı süreçleri içeren tatbikatlarla desteklenmelidir.
10. Deprem zararlarının azaltılması çalışmalarının hayatın birçok alanını ilgilendirmesi ve ayrıca toplumun başta depremler olmak üzere afet bilincinin artırılmasını sağlamak amacıyla, deprem ve afetlerle ilgili dersler sadece ilgili teknik alanlarda değil, eğitim

fakülteleri ve sosyal bilimler bölümleri de dâhil olmak üzere her alanda verilmeli ve bu derslerin zorunlu olması sağlanmalıdır. Bunun yanı sıra, deprem zararlarının azaltılması konusunda faaliyetlerde bulunacak ve daha etkin farkındalık sağlayacak öğrenci kulüplerinin kurulması teşvik edilmelidir.

11. Üniversitelerin ilgili bölümlerinde deprem ile ilgili dersler ve bunların uygulamasına yönelik eğitimlerin (proje vb.) alanında uzman akademisyenlerin gözetiminde sürdürülmesi büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda farklı üniversitelerle iş birliği yapılması veya uzman akademisyenler tarafından seminer/eğitim verilmesi gibi yollarla çözüm üretilmelidir. Ayrıca, uzaktan eğitim süreçlerinin günlük hayata yoğun olarak girdiği bu dönemde edinilen tecrübe ışığında, uzaktan eğitimlerin öğrencilere uygulama yaptıracak şekilde tasarlanarak verilmesi değerlendirilmelidir.
12. Üniversite sınavında kontenjan ve sıralama sınırı getirilerek mimarlık ve mühendislik eğitiminde kalite yükseltilmelidir.
13. Üniversitelerin insan, laboratuvar, donanım, finansman gibi kaynaklarının doğru yönlendirilebilmesi için akademik çalışmaların eş güdüm içerisinde yürütülmesi gereklidir. Bu kapsamda YÖK ve TÜBİTAK tarafından desteklenen deprem çalışmalarının önceliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanması çok önemlidir. Araştırmalar bütüncül şekilde değerlendirmeye tabi tutularak merkezi olarak yönlendirilmeli ve desteklenmeli, araştırma sonuçlarının da detaylı ve objektif kriterler ile denetlenmesi, bu sistemin vazgeçilmez bir parçası olmalıdır.
14. Araştırma projelerinin izleme ve denetimi için TÜBİTAK'ta var olan panel sisteminin etkinliğinin artırılması ve diğer projelere de yaygınlaştırılması uygun bir yöntem olacaktır. Bu kapsamda yürütülen tüm projelerin değerlendirme ve denetimi için de ulusal ölçekte liyakat gözetilerek seçilecek öğretim üyelerinden oluşan değerlendirme ve denetleme kurulunun oluşturulması faydalı olacaktır. Örnek olarak alınan yapı mühendisliği alanında, gerçek ölçekli yapıların gerçek deprem yer hareketi altında davranışının araştırılıp incelenebileceği merkezi bir yapı mekaniği laboratuvarının kurulması doğru bir yatırım olarak değerlendirilebilir. Söz konusu laboratuvar, bu alanda çalışan tüm araştırmacılara belirli kurallar çerçevesinde hizmet edebilecek bir çalışma imkânı sunabilecektir.
15. Deprem farkındalığının sağlanmasına yönelik faaliyetlerin okul, iş yeri veya yaygın eğitim programları gibi bilgi kaynaklarına erişim imkânı bulunmayan kadınları da kapsayacak şekilde planlanması ve bu bilgilendirmelerin mahalle ölçeğinde öğretmenlerin katılımıyla yüz yüze gerçekleştirilmesi yararlı olacaktır.

Bu bağlamda;

1. Deprem Araştırma Raporunun sonuç bölümündeki 268 öneriden, yukarıda sıraladığımız 15'i Bakanlığınızı ilgilendirmekte olup, bu önerilerin kaçısı yerine getirilmiştir? Kaçısı ile ilgili çalışmalar devam etmektedir? Yerine getirilmeyen öneri varsa neden gereği yapılmamıştır?
2. Deprem Araştırma Raporunun sonuç bölümünde yer alan ve Bakanlığınızca gereği yapılması gereken önerilerin gereğini yapmayanlar hakkında bir işlem başlatılacak mıdır?